

Med Skålberget som inspiration

Det mäktiga Skålberget reser sig brant vid gränsen mellan Strömbolstad och Brännbolstad i Sund.

Att ett berg skulle spela huvudrollen i scenografin till operan "Lisbeta – en trollkona skall du icke låta leva", beror mer eller mindre på en slump.

Det var under en rundtur i Sund som idéerna väcktes till liv och som bitarna föll på plats.

Maria Antman, som är ansvarig för scenografin till operan "Lisbeta", blev inkopplad i produktionen i slutet av 2019. Efter en första träff, där ett utkast till författaren **Carina Karlssons** och regissören **Ida Kronholms** libretto gicks igenom, började hon spåna på idéer kring det visuella. Idéerna tog egentlig fyr under en rundtur i Sund, där författaren Carina Karlsson visade produktionsteamet platser som var viktiga i häxprocesserna. De åkte bland annat förbi det branta Skålberget vid gränsen mellan Strömbolstad och Brännbolstad på väg till nästa planerade stopp.

–Utan att veta om det fastnade både jag och Ida på varsitt håll för berget och fortsatte att tänka på det utan att diskutera det med varandra. När jag sedan berättade för Ida om mina idéer tjoade hon i telefonen och sa att det var precis samma för henne, berättar Antman och fortsätter.

–Berget som symbol och plats passar ypperligt för den här operan. I Bibeln till exempel nämns berg över 500 gånger, man går upp på berget och deklamerar saker, andra går upp för att reflektera.

Någon naturalistisk eller realistisk kopia av Skålberget planerar Antman och hennes team emellertid inte att bygga.

–I den här operan finns det goda möjligheter att bryta med realismen och införa ett slags magisk realism. Det blir mer en stilisering av berget, och det blir också en hel del överraskningsmoment som jag inte kan avslöja nu.

Vid ett presentationsmöte för en vecka sedan presenterade Antman sin idé för produktionsgänget.

–Jag blev väldigt glad, det känns passade på flera sätt. Dels utgör Skålberget hjärtat i Sund för mig, och dels finns det massor av myter och legender kring det, bland annat att klippan ska ha fungerat som ättestupa. Att det förekommit mord där är klarlagt, så det är en både vacker och laddad miljö, säger Carina Karlsson och fortsätter.

–Just den här platsen ligger mig väldigt varmt om hjärtat, så när jag fick höra Marias idéer kring scenografin sa jag bara "ändra ingenting".

Ljus och skugga

–Klippan får en helt magisk gyllengul färg i solen, men annars kan den te sig ganska avskräckande när solen inte ligger på, berättar Karlsson.

–Ja, spelet mellan ljus och skuggor är också något vi kommer att ta fasta på i ljussättningen. Och det är tacksamt med höjdskillnaden som uppstår på

Vid Skålbergets fot. Det finns en tusenårig stentrappa där man kan ta sig upp på berget, visar Carina Karlsson (till vänster). Spelet mellan ljus och skugga är någonting som scenografen Maria Antman tar fasta på i sin scenografi till operan Lisbeta.

Barbro Sundback från Kulturföreningen Katrina är ansvarig producent.

Författaren Carina Karlsson beskriver arbetet med operan Lisbeta som ett "riktigt lyckoprojekt".

scenen. Karaktärernas status kan till exempel uttryckas genom att någon befinner sig högre upp och ser ner på de andra. Berg är verkligen ett mångfacetterat element, det kan uppfattas som tryggt och behagligt men också skrämmande och ovälkommet, det finns många möjligheter, säger Antman.

Berget kommer att finnas konstant närvarande på scenen, och står i centrum i en i övrigt relativt minimalistisk scenografi.

–Jag är väldigt tacksam för att få arbeta med det här projektet, här finns bra möjligheter att jobba minimalistiskt. Bara det som är nödvändigt för att berätta historien ska finnas i scenografin anser jag. Ibland är ett mera naturalistiskt scenbygge ändamålsenligt, men i det här fallet är historien så stark och med så många betydelser att det passar bättre med ett mera stiliserat scenbygge, säger Antman.

Tekniska utmaningar

De utmaningar Antman hittills stött på i sitt arbete är främst av teknisk karaktär.

–Ja, det är mest tekniska och logistiska utmaningar i det här skedet – hur vi ska bygga upp

Skålberget mellan Strömbolstad och Brännbolstad i Sund.

berget för att kunna flytta det från Alandica för att kunna återanvända och sätta upp det på andra spelplatser, om det ska byggas i delar, på hjul och så vidare. Det byggs i alla fall på en metallstomme, säger Antman.

Operan har urpremiär på Alandica den 15 juli och spelas

där även därpå följande dagar, den 16 och 17 juli, men planer på andra spelplatser i ett senare skede finns.

–Vi har vissa planer på att sätta upp den i Helsingfors nästa år, och även i Tartu i Estland. Vi har ju en estnisk orkester som medverkar, Estonian Sinfonietta,

berättar ansvariga producenten **Barbro Sundback** från Kulturföreningen Katrina.

TEXT: TOMI RIITAMAA
tomi.riitamaa@nyan.ax
tfn 528 466

FOTO: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax